

Velikost: 32–34 cm
Rozpětí křídel: 63–69 cm
Hmotnost: 250–300 g

Holub douphák

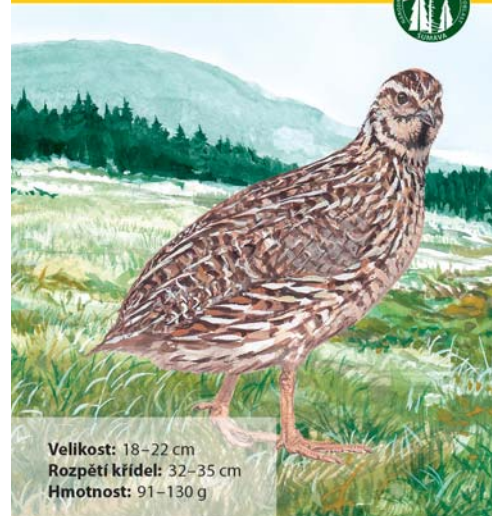
Columba oenas
Hohltaube / Stock Dove

Velikost: 13,5–15 cm
Rozpětí křídel: 26–29 cm
Hmotnost: 15–21 g

Jiříčka obecná

Delichon urbica
Mehlschmalbe / House Martin

Velikost: 18–22 cm
Rozpětí křídel: 32–35 cm
Hmotnost: 91–130 g

Křepelka polní

Coturnix coturnix
Wachtel / Quail

Velikost: 16–18 cm
Rozpětí křídel: 25–27 cm
Hmotnost: 28–42 g
Silně ohrožený druh

Krutihlav obecný

Turdus torquilla
Wendehals / Wryneck

Velikost: 33–38 cm
Rozpětí křídel: 55–65 cm
Hmotnost: 230–440 g

Sluka lesní

Scolopax rusticola
Waldschnepfe / Woodcock

Velikost: 52–59 cm
Rozpětí křídel: 113–135 cm
Hmotnost: 580–950 g

Včelojed lesní

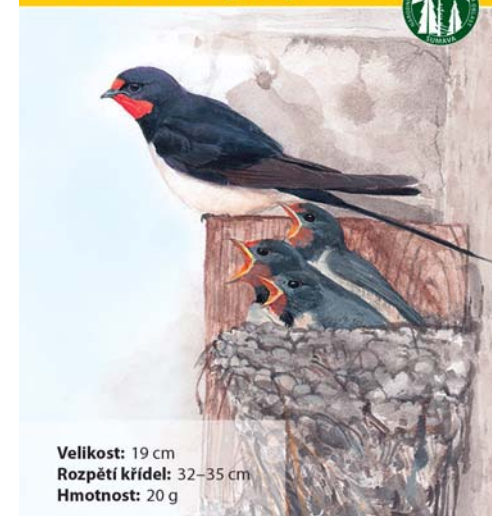
Pernis apivorus
Wespenbussard / Honey Buzzard

Velikost: 22–25 cm
Rozpětí křídel: 63–69 cm
Hmotnost: 50–85 g

Žluva hajní

Oriolus oriolus
Pirol / Golden Oriole

Velikost: 19 cm
Rozpětí křídel: 32–35 cm
Hmotnost: 20 g

Vlaštovka obecná

Hirundo rustica
Rauchschmalbe / Swallow

Název: Krutihlav obecný

Třída: ptáci **Řád:** šplhavci **Čeleď:** datlovití

Délka života: Nejvyšší známý věk je 10 let.

Mládata: Samice snáší v květnu až červnu 7–10 bílých vajec. Sedí na nich oba rodiče 13–14 dní, hnízdní péče trvá 25 dní. Hnízdí jednou až dvakrát ročně.

Hlas: Zpěv tje-tje-tje-tje (4 za sekundu), delší pauza a znovu. Pokud je objeven v hnízdě, syčí a krouť hlavou (odtud název krutihlav).

Hnízdo: Hnízdí v otevřené krajině se skupinami stromů, se sady, křovinatými pastvinami, hájky apod. Hnízdí v dutinách, které si sám netesá, nebo v budkách.

Potrava: Mravenci a jejich larvy, méně další bezobratlí. Potravu sbírá na stromech, často na zemi. Ke sběru potravy používá dlouhý lepidvý jazyk.

Popis: Krutihlav je nenápadný, šedohnědě zbarvený pták velikosti většího vrabce s patrným příčným i podélným vlnkováním. Přes oko a po stranách krku se táhne jedna, přes střed temene a hřbet druhá tmavá páska. Nemá pohlavní dvojtvárnost. Zobák je krátký a slabý, netesá do stromů, jen dlabá a loupe kůru.

Výskyt: Tažný druh, zimuje v Africe. Na Šumavě do 1 050 m n. m.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Vlaštovka obecná

Třída: ptáci **Řád:** pěvci **Čeleď:** vlaštovkovití

Délka života: 16 let

Mládata: Od května do srpna snese samice, dvakrát až třikrát, 3–7 bílých červenohnědě skvrnitých vajec, na kterých sedí sama 14–17 dní. Hnízdní péče trvá 18–23 dní. Mládata krmí hmyzem oba rodiče.

Hlas: Směs příjemného švitoření a vrzavých i krátce drnčivých tónů.

Hnízdo: Hnízdo si staví většinou uvnitř budov těsně pod stropem. Je spletené slinami z hlíny a stébel, shora otevřené.

Potrava: Létající hmyz.

Popis: Za letu má aerodynamický tvar, srpovitá, štihlá křídla a vidličnatý ocas. Vrch těla je černý s modrým leskem, zespodu je bílá nebo lehce narezavělá s modročerným proužkem na hrudi a červeným hrdlem a čelem. Hlavním rozdílem od jiříčky je červené hrdlo a čelo. Jiříčka má ocas jen lehce vykrojený, celou spodní stranu čistě bílou a má bílou skvrnu nad ocasem.

Výskyt: Vlaštovka je rozšířena po celé Evropě, v Asii, v Severní Americe, v severní Africe, v Austrálii. Na Šumavě se běžně vyskytuje, nejvýše hnízdí okolo 1 050 m n. m. Je tažná, naše vlaštovky zimují v Africe.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Křepelka polní

Třída: ptáci **Řád:** hrabaví **Čeleď:** bažantovití

Délka života: Křepelka polní může žít až 8 let.

Mládata: Snáší 8–12 vajec, na kterých sedí pouze samice. Po 16–17 dnech se líhnou mláděta, která ihned po vylíhnutí opouštějí v doprovodu matky hnízdo. Po 11 dnech už mláděta poletují a od 19 dne jsou vzletná.

Hlas: Ozývá se rytmickým opakovaným voláním, které se lidově nazývá „pět peněz“.

Hnízdo: Hnízdo připomíná malou kotlinku v zemi a je vystláno suchou travou a peřím. Nejčastěji ho nalezneme v jeteli, vojtěšce, obilných polích a loukách.

Potrava: Potrava je především rostlinná, tvoří ji hlavně semena trav a plevelů. Živočišnou složku tvoří hmyz.

Popis: Tělo má zbarveno žlutohnědě s podélnými světlými proužky na hřbetě, křídlech. Hlava je světle pruhovaná, samec má tmavohnědé hrdlo a pod ním příčnou bělavou pásku, samice má hrdlo světlé.

Výskyt: Jedná se o tažný druh a zimuje v severní Africe, odkud se vrací v druhé polovině dubna. Obývá otevřenou krajinu s poli a loukami. Na Šumavě vystupuje až do výšky 1 200 m n. m.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Žluva hajní

Třída: ptáci **Řád:** pěvci **Čeleď:** žluvovití

Délka života: Nejvyšší dosažená délka života je 15 let.

Mládata: Samice snáší koncem května nebo začátkem června 3–5 vajec, na kterých sedí 14–17 dní. Mláděta krmí oba rodiče 16–17 dní a jsou dále krmena i po vyvedení z hnízda. Rodiny zůstávají pohromadě a společně odlétají.

Hlas: Zpěv je jasný, flétnovitý a hlasitý. Zní jako „dydli-dlíó“ a nebo chraptivý skřek „krérrr“.

Hnízdo: Staví si miskovitě hnízdo vysoko v korunách stromů. Bývá vpleteno ve vidlici tenkých postranních větví. Je stavěno z rostlinného materiálu.

Potrava: Potrava je rostlinná i živočišná. Tvoří ji především hmyz a dužnaté plody.

Popis: Samec je jasně žlutý s černými křídly a ocasem. Samice je méně nápadná a má vrch těla žlutozelený a spodina těla je šedobílá s podélným tmavým čárkováním.

Výskyt: Vyskytuje se ve světlých listnatých lesích, ale i v rozptýlených porostech stromů v blízkosti vodních ploch a toků. Na Šumavě se vyskytuje do 600 m n. m. Tažný druh, zimuje v Africe.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Jiříčka obecná

Třída: ptáci **Řád:** pěvci **Čeleď:** vlaštovkovití

Délka života: 15 let

Mláděta: Samice snáší 3–5 bílých vajec. Sedí na nich oba rodiče 14–16 dní, mláděta opouští hnízdo po 22–32 dnech. Jiříčky hnízdí dvakrát během května až srpna.

Hlas: Tiché štěbetání, vábení „cr“ nebo „čr“.

Hnízdo: Polokulovité hnízdo, které je až na vletový otvor uzavřené a nikoli miskovitě jako u vlaštovky, si staví většinou pod převisem střechy na vnějších stěnách budov. Je spleno z hlinitých hrudek a uvnitř vystláno stěbly a peřím.

Potrava: Hmyz a další bezobratlí, loveni ve vzduchu.

Popis: Vrch těla je až na bílý kostřec celý černý s namodralé kovovým leskem. Celá spodina těla je bílá, na rozdíl od vlaštovky, která je zespodu bílá nebo lehce narezavělá s modročerným proužkem na hrudi a červeným hrdlem a čelem. Jiříčka má jen lehce vykrojený ocas.

Výskyt: Rozšířena je v Evropě, v Asii, v severní Africe. Naše jiříčky zimují v Africe. Odlétají v září, přilétají v dubnu.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Včelojed lesní

Třída: ptáci **Řád:** dravci **Čeleď:** jestřábovití

Délka života: Nejvyšší věk je necelých 29 let.

Mláděta: Hnízdí od dubna do června. Samice klade 1–2 vejce a sedí na nich 28–38 dnů. Mláděta po vylíhnutí krmí oba rodiče. Hnízdo opouštějí ve stáří 35–40 dnů.

Hlas: Kromě doby hnízdění je tichý. Ozývá se nařikavým pískáním „pii-lu“.

Hnízdo: Hnízdo si staví na stromech a jeho horní okraj je vždy obložen čerstvými větvemi.

Potrava: Jedná se o potravního specialistu, žije se hlavně vosami a jejich larvami, které vyhrabává ze země. Výjimečně se živí také dalšími druhy hmyzu a jinými obratlovci.

Popis: Zbarvení je variabilní. Typicky zbarvení ptáci mají šedavou hlavu, bílou hrud' a tmavě hnědé kapkovité skvrny. Je štihlejší než káně lesní, má delší krk a tzv. holubí zobák.

Výskyt: Vyskytuje se v lesnaté krajině s poli, loukami a pasekami, nejčastěji v nížinách a středních polohách. Na Šumavě se objevuje vzácně. Tažný druh, zimuje v Africe.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Holub doupnák

Třída: ptáci **Řád:** měkkozobí **Čeleď:** holubovití

Délka života: Holub doupnák může žít až 12 let.

Mláděta: Holub hnízdí 2–3krát ročně. Samice klade 2 vejce, společně se samcem na nich sedí 16–17 dní a v sezení se střídají. Prvních 10 dní krmí mláděta výměšky z volete.

Hlas: Ozývá se houkáním, které je jednoduché a duté „hů“ nebo „hů-u-u“.

Hnízdo: Hnízdí nejčastěji v dutinách starých stromů po datlu černém. Na vhodných lokalitách hnízdí několik párů vedle sebe. Výstelka dutiny někdy chybí nebo je tvořena suchou travou a větvičkami.

Potrava: Potravu tvoří výlučně semena, která sbírá na nelesních stanovištích, především polích a loukách.

Popis: Má šedou barvu, na hrudi je zbarven narůžověle a po stranách krku jsou kovově lesklá pole. Na konci ocasu má širokou tmavou pásku.

Výskyt: Vyskytuje se ve starých smíšených a listnatých lesích od nížin až do hor. Na Šumavě se vyskytuje až do 1 200 m n. m. Tažný druh, zimuje v jihozápadní Francii, Španělsku a Itálii. Výjimečně přezimuje i u nás.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Sluka lesní

Třída: ptáci **Řád:** dlouhokřídlí **Čeleď:** slukovití

Délka života: Nejvyšší prokázaný věk je 20 let.

Mláděta: Samice snáší během března a dubna čtyři vejce a sedí na nich 20–21 dní, o vylíhlá mláděta následně pečuje 5–6 týdnů. V případě nebezpečí dokáže mláděta v letu přenášet do bezpečí, nejčastěji mezi nohama.

Hlas: Samci se v době toku ozývají krátkým pískáním a tzv. kvorkáním „kvor kvor“.

Hnízdo: Hnízdo bývá umístěné na zamokřených místech v lese a je to pouhá jamka na holé zemi, jen s malým množstvím hnízdního materiálu.

Potrava: Převážně živočišná, převládají v ní červi. V menší míře loví hmyz a jeho larvy.

Popis: Zaválitý pták s dlouhým rovným zobákem, krátkým krkem a ocasem. Zbarvení je hnědé až rezaohnědé s černými a světlými skvrnami. Na temeni hlavy a v zátylku jsou tři tmavě hnědé příčné pruhy.

Výskyt: Po celém území České republiky, od nížin po horní hranici lesa. Vyhledává vlhké a podmáčené lokality v lesích. Tažný druh, zimuje v západní Evropě.

Ilustrace: Pavel Procházka